



14.10.2025

Vanhempi osastoesiupseeri Antti Rajahalme  
erityisasiantuntija Petri Saarukka

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 15.10.2025 klo 12.45

**HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026**

**Teema: Kriisinhallinta**

### **Kriisinhallinta**

Hallitusohjelman mukaan Suomi osallistuu aktiivisesti Etyjin, EU:n, Naton ja YK:n sotilaalliseen kriisinhallintaan. Kansainvälisillä operaatioilla Suomi edistää alueiden yhteiskunnallista vakautta ja torjuu hallitsematonta siirtolaisuutta. Samalla parannetaan Puolustusvoimien yhteisoperaatio-kykyä sekä henkilöstön valmiutta toimia yhdessä muiden maiden viranomaisten kanssa.

Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan EU:n, YK:n, Naton ja Etyjin puitteissa. Suomen lähestymistavassa painottuvat kokonaisvaltainen kriisinhallinta sekä toiminnan vaikuttavuus ja tarveperustaisuus. Kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistumalla Suomi edistää konfliktialueiden yhteiskunnallista vakautta, rauhaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa. Kriisinhallinnalla vahvistetaan heikkojen valtioiden toimintaedellytyksiä ja niiden kykyä torjua turvallisuusuhkia, kuten terrorismia, rajat ylittävää järjestäytynyttä rikollisuutta ja hallitsematonta muuttoliikettä ja edistää kestävä paluun edellytyksiä. Samalla on mahdollista kehittää suomalaisten sotilasviranomaisten yhteisoperaatio- ja toimintakykyä sekä henkilöstön valmiutta toimia yhdessä muiden maiden viranomaisten kanssa.

Kansainvälisellä kriisinhallinnalla on keskeinen tehtävä toiminta-alueittensa vakauden ylläpitäjänä ja konfliktien eskalaation ennalta ehkäisevänä toimintana. Kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän kohtaamilla haasteilla ja suurvaltakilpailulla on heijastusvaikutuksia kriisinhallinnan toimintaympäristöihin ja sen toimenpanoon, mikä on aiheuttanut tarkasteluntarpeita myös Suomen kriisinhallintaosallistumisessa.

Puolustusministeriö vastaa sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisen poliittisesta valmistelusta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä voimavarojen hankkimisesta siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu ulkoministeriön toimialaan. Puolustusvoimat vastaa sotilaallisen kriisinhallintatoiminnan käytännön valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Sotilaallisen kriisinhallintaoperaatioihin osallistuminen rahoitetaan erikseen ulko- ja puolustusministeriöiden pääluokkiin myönnettävistä, hallinnonalojen muusta toiminnasta erillisistä määrärahoista.

Sotilaallisen kriisinhallinnan kustannukset jakaantuvat ulkoministeriön ja puolustusministeriön momenteille (ulkoministeriön momentti: 24.10.20 (Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpito-menot) ja puolustusministeriön momentti: 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot).

### **Suomen osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja siinä tapahtuvat muutokset**

Suomi osallistuu tällä hetkellä 10 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon yhteensä noin 400 sotilaalla YK:n, EU:n ja Naton puitteissa. Osallistuminen YK:n UNIFIL-operaatioon Libanonissa on Suomen suurin joukkokokonaisuus noin 200 sotilaalla. Muita merkittäviä operaatio-osallistumisia



14.10.2025

Vanhempi osastoesiupseeri Antti Rajahalme  
erityisasiantuntija Petri Saarukka

ovat Naton KFOR-operaatio Kosovossa noin 70 sotilaalla sekä EU:n Ukrainaa tukeva sotilaallinen avustusoperaatio (EUMAM Ukraine) enintään 60 sotilaalla.

Ulkomailla operoivia joukkoja tarkastellaan kokonaisuutena, joka koostuu niin sotilaalliseen kriisinhallintaan kuin Naton rauhan ajan tehtäviin sekä Naton ja EU:n valmiusjoukkoihin osallistumisesta. Osallistumistarpeiden ja kansallisten resurssien välinen tasapaino voi aiheuttaa muutoksia nykyiseen sotilaallisen kriisinhallinnan osallistumistasoon. Kaikessa operaatio-osallistumisissa tavoitteena on kattava reserviläisen osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan sekä kokonaisten suorituskkyjen käyttäminen operaatioissa.

Kriisinhallinnan merkittävimmät muutokset ovat olleet OIR operaation päätyminen ja Ukrainan tukemisen kasvattaminen. Osallistuminen Isisin vastaisen koalition OIR operaation päättyi vuoden 2024 lopussa ja kansallinen osallistuminen purettiin vuoden 2025 alussa, mutta operaatiosta aiheutuu vielä ainakin logistisia ja materiaalisia kustannuksia.

Suomi on sitoutunut tukemaan voimakkaasti Ukrainaa ja on kasvattanut koulutus- ja neuvonantotukeen osallistumista. Suomi on vuodesta 2023 lähtien osallistunut EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon, jota jatkettiin loppuvuodesta 2024 ja samalla osallistumistasoa kasvatettiin 60:en sotilaaseen. Lisäksi Suomi on osallistunut vuodesta 2024 alkaen Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen (NSATU). Suomi osallistuu tällä hetkellä enintään kuudella sotilaalla ja valmistautuu kasvattamaan osallistumistasoaan NSATU:ssa kymmeneen sotilaaseen vuoden 2026 alussa.

### **Suomen sotilaallisen kriisinhallinnan kustannukset vuoden 2026 talousarvioesityksessä**

Vuoden 2026 talousarvioesityksessä ulkoministeriön määräraha on 53 milj. euroa ja puolustusministeriön 66 milj. euroa, yhteensä 119 milj. euroa.

Libanonin kriisinhallintaoperaatio on kustannuksiltaan suurin. Vuonna 2026, kriisinhallintaoperaation menot ovat yhteensä yli 35 milj. euroa ulkoministeriön ja puolustusministeriön momenteilla. Kosovon kriisinhallintajoukkojen menot momenteilla ovat yhteensä yli 12 milj. euroa ja Ukrainan EUMAM-koulutusoperaation menot ovat noin 15 milj. euroa yhteensä. Muut operaatiokohtaiset menot ovat huomattavasti edellä mainittuja pienempiä.

Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot -käyttökohdan kustannukset ovat momenteilla yhteensä 17,5 milj. euroa. Määrärahalla katetaan sellaisia, esim. sotilastarkkailijatoiminnan koulutus- ja matkamenoja ja muita kansainvälisen kurssitoiminnan ja kriisinhallinnan joukkojen menoja sekä pienhankintoja, joita ei voida suoraan kohdistaa yksittäiselle operaatiolle.

Puolustusministeriön momentin käyttökohdan "Kriisinhallinnan kehittämisohjelma" määrärahalla hankitaan kriisinhallinnan joukkorekisterin joukkojen kansainvälisessä toiminnassa tarvitsemää erikoisvarustusta, joka ei kuulu joukkojen normaaliin sodan ajan varustukseen sekä operaatioissa nopeasti kuluvaa muuta materiaalia. Käyttökohdan menot ovat vuonna 2026 noin 12 milj. euroa.

Pelkästään puolustusministeriön momentille kuuluvat sotilastarkkailijatoiminnan menot ovat vuonna 2026 lähes kolme miljoonaa euroa.

### **Esitys**

**Edellä esitetyn perusteella puolustusministeriön ehdotus vuoden 2026 talousarvioesitykseksi on 66 015 000 euroa momentille 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot)**